

Kommuner og fylkeskommuner
Private skoleeiere

Deres ref

Vår ref
200804020-/AGR

Dato
03.12.2008

Statlige midler til etter- og videreutdanning i 2009 – fortsatt satsing på kompetanseutvikling

Den fireårige strategien Kompetanse for utvikling utløper i 2008. Kompetanseutvikling i grunnopplæringen er fortsatt et område med høy prioritet fra Kunnskapsdepartementet. I dette brevet redegjør vi for store nasjonale satsinger på kompetanseutvikling i 2009. Satsingen omfatter videreutdanning, etterutdanning og skoleledelse. Utdanningsdirektoratet vil komme tilbake med nærmere informasjon om de ulike tiltakene.

Vi viser også til felles brev i juli i år fra styreleder i KS, Halvdan Skard og konstituert kunnskapsminister Tora Aasland med en felles oppfordring til skoleeierne om å fortsette den positive satsingen på kompetanseutvikling.

Kompetanse for kvalitet

St. meld. nr. 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen* varsler at det skal utvikles et varig system for videreutdanning av lærere i samarbeid med KS, arbeidstakerorganisasjonene og lærerutdanningsinstitusjonene. 27. oktober ble *Kompetanse for kvalitet – strategi for videreutdanning av lærere* lansert av partene. Strategien beskriver et varig system for videreutdanning for lærere, et system som kan fungere i en langsiktig planlegging, både ut fra den enkelte lærers yrkesmessige behov, og ut fra skolens, skoleeiers og nasjonale myndigheters behov.

Strategien forutsetter at omfanget av lærernes ordinære arbeidsoppgaver reduseres i studieperioden slik at deler av arbeidstiden reserveres for videreutdanning. I samarbeid har partene blitt enige om at staten skal dekke 40 prosent og skoleeier 40 prosent av

kostnadene ved økt bemanning for å dekke opp for lærere som bruker arbeidstid på videreutdanning. Dette skjer ved at statlige utdanningsmyndigheter gir tilskudd til en andel av vikarkostnadene til skoleeiere som har fått tildelt studieplasser. Lærerne forutsettes å arbeide tilsvarende de siste 20 prosentene.

Videreutdanningen skal målrettes mot fagområder og emner det på landsbasis særlig er behov for å styrke. Systemet for videreutdanning vil gi deltakerne videreutdanning i et omfang på inntil 60 studiepoeng i det enkelte fag eller område. For perioden 2009-2012 er disse fagene og områdene prioritert:

- norsk og samisk, matematikk og engelsk, fortrinnsvis på ungdomstrinnet
- leseopplæring, fortrinnsvis på barnetrinnet
- andre fag ut fra lokale og nasjonale behov (fysikk, kjemi, yrkesfaglige programfag, fortrinnsvis i videregående opplæring, og i praktisk-estetiske fag og rådgivning)

Videreutdanningen skal være rettet inn mot lærere som profesjonsutøvere og gi solid faglig og didaktisk kompetanse i faget. Videreutdanningen skal også ivareta elementer som vurdering, tilpasset opplæring, bruk av IKT i faget samt vektlegging av grunnleggende ferdigheter.

Departementet tar sikte på å komme i gang så snart som mulig i 2009 og bygge opp aktiviteten gradvis slik at systemet er i full virksomhet fra 2011. I 2009 er det avsatt 117 mill. kroner til videreutdanningen. Av dette er det satt av en andel til delvis dekning av vikarutgifter og en andel til studieplasser ved UH- institusjonene.

Flere opplysninger om strategien finnes i det felles strategidokumentet, som er vedlagt. Kommunene bør vurdere om de allerede fra våren 2009 har lærere som kan delta i videreutdanning innenfor de prioriterte områdene.

Etterutdanning

I 2009 vil staten, innenfor en ramme av 170 mill. kroner, legge til rette for og prioritere studietilbud av høy kvalitet som imøtekommer dokumenterte behov for etterutdanning for lærere.

Følgende etterutdanningstilbud vil bli prioritert fra statens side:

- leseopplæring
- regneopplæring
- rådgiving
- elevvurdering
- IKT-kompetanse i bruk av digitale læremidler

Midler til etterutdanning vil bli fordelt til fylkesmennene etter en objektiv fordelingsnøkkel. Kommuner og fylkeskommuner må sende søknad om midler til etterutdanning til fylkesmannen. Fylkesmennene vil bli bedt om å prioritere skoleeiere

med særlige behov innenfor lese- og regneopplæring. Minst 20 prosent av midlene skal avsettes til kompetanse i leseopplæring.

Ut over disse prioriteringene vil fylkesmennene også ta hensyn til at etterutdanningsmidlene skal imøtekomme lokale behov. Det kan derfor søkes om støtte til etterutdanning på andre områder enn de som er listet opp foran.

Fag- og yrkesopplæringen

Det er foreslått å bevilge 72 mill. kroner til etterutdanning for aktører i fag- og yrkesopplæringen. Midlene skal brukes til utvikling av tilbud og støtte til deltakelse i kompetanseutviklingstiltak. Målgruppen for etterutdanningen er lærere innenfor fag- og yrkesopplæringen, faglige ledere og instruktører i lærebedrift og prøvenemndsmedlemmer. Målsettingen er at disse gruppene skal få økt kompetanse i opplæring etter gjeldende læreplanverk og i vurdering. Utdanningsdirektoratet skal utforme forslag til anvendelse av midlene i samråd med partene i arbeidslivet og skoleeiere.

Skolelederutdanning

I 2009 vil det bli utviklet tilbud om skolelederutdanning for nytilsatte rektorer. I tillegg skal en andel av de rektorene som ikke har kompetansegivende utdanning i skoleledelse, få tilbud om utdanning hvert år. Staten vil finansiere utvikling og drift av tilbudet. Utdanningen skal tas over 18-24 måneder og gjennomføres mens rektor er i arbeid. Omfanget på tilbudet er 30 studiepoeng. Det er lagt opp til at tilbudet etableres med oppstart høsten 2009. Det er bevilget 20 mill. kroner til skolelederutdanningen i 2009.

Skoleeiers egeninnsats

I gjennomføringen av strategien *Kompetanse for utvikling 2005-2008* har staten tilført kommunene omtrent 1,4 milliarder kroner. Skoleeierne har brukt om lag samme beløp. Det viser at kommuner og fylkeskommuner prioriterer kompetanseutvikling høyt.

I 2009 vil staten totalt tilføre om lag 400 millioner til kompetanseutvikling. Innenfor videreutdanningen vil staten dekke studieplasser og 40 prosent av vikarkostnadene. Skoleeierne beslutter om studiene skal tas på heltid eller deltid. Basert på en årsverkskostnad på 500 000 kroner vil kommunenes utgifter per lærer som studerer på fulltid være 200 000 kroner til dekning av vikarkostnader. De resterende vikarutgiftene og kostnadene ved studieplassen dekkes av staten. Dersom en lærer studerer på halv tid, vil utgiftene for kommunene være 100 000 kroner per lærer. Skoleeierens samlede utgifter til vikarer vil beløpe seg til mellom 70 og 80 millioner kroner i 2009.

Dette beløpet vil øke etter hvert som systemet bygges ut. Det vil likevel ligge godt innenfor rammene av hva kommuner og fylkeskommuner har brukt på kompetanseutvikling de senere årene.

Med hilsen

Johan Raaum (e.f.)
ekspedisjonssjef

Kjersti Flåthen
avdelingsdirektør

Kopi:

Utdanningsdirektoratet

Fylkesmennene

KS

Utdanningsforbundet

Skolenes Landsforbund

Norsk Lektorlag

Norsk Skolelederforbund

Nasjonalt råd for lærerutdanningen

Universitets- og høyskolerådet

Rådet for fagopplæring i arbeidslivet (SRY) v/Utdanningsdirektoratet

Universiteter og høyskoler

Landsorganisasjonen i Norge (LO)

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)

Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede (Unio)

Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH)

Utdanningsgruppenes hovedorganisasjon (UHO)

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)

Akademikerne

Elevorganisasjonen

Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG)

Steinerskolene i Norge

Nærings- og handelsdepartementet (NHD)

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID)

Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD)

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)

Sametinget

Vedlegg 1